

กรมทรัพยากรน้ำ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

“พัฒนาแหล่งน้ำเชิงเขา หล่อเลี้ยงชุมชนหนองกะท้าว”

โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคูบ

บ้านป่าสัก หมู่ที่ 15 ตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
หน่วยงาน สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 9

ประเภทโครงการ

01 นโยบาย /
แผนแม่บท - แผนปฏิบัติการ /
กำหนดหลักเกณฑ์ - มาตรการ

02 พัฒนาแหล่งน้ำ

03 อนุรักษ์ฟื้นฟู
แหล่งน้ำสาธารณะ

04 การมีส่วนร่วมและ
การใช้ประโยชน์

05 การพยากรณ์
เตือนภัย

ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ / แผนแม่บท 20 ปี

ความเป็นมาและสภาพปัญหา

พ.ศ. 2535

• อำเภอนครไทยและหลายอำเภอของจังหวัดพิษณุโลก ประสบปัญหาน้ำท่วมบ้านเรือนราษฎรและพื้นที่เกษตรในวงกว้างมากกว่าทุกปี ประชาชนในพื้นที่ได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก

01

02

พ.ศ. 2550

• กรมทรัพยากรน้ำ เริ่มดำเนินงานโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคูป เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในการอุปโภคบริโภคและการเกษตร รวมถึงบรรเทาปัญหาอุทกภัยในฤดูฝน

03

พ.ศ. 2551

• วันที่ 30 พฤษภาคม โครงการฯ ก่อสร้างแล้วเสร็จ กรมทรัพยากรน้ำ ได้ส่งมอบโครงการให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกะท้าวและประชาชนร่วมดูแลรักษา

04

พ.ศ. 2552

• กรมทรัพยากรน้ำ ดำเนินการก่อสร้างระบบส่งน้ำให้กระจายไปยังพื้นที่การเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างทั่วถึงและพอเพียงตลอดทั้งปี

05

พ.ศ. 2562

• กรมทรัพยากรน้ำ และคณะกรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคูป ให้ความเห็นชอบโครงการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านเพื่อการเกษตร โครงการวางท่อส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคูป และการขอใช้พื้นที่อ่างเก็บน้ำฯ เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

06

พ.ศ. 2563

• องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ดำเนินการให้ความช่วยเหลือประชาชนอำเภอนครไทย ที่ประสบปัญหาล้างอย่างหนัก โดยผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคูปไปยังพื้นที่การเกษตร และให้การประปาส่วนภูมิภาคนำน้ำไปใช้ผลิตน้ำประปาทดแทนน้ำจากแม่น้ำแควน้อยซึ่งเริ่มแห้งขอดแล้ว

แนวคิดในการแก้ไขปัญหา

กรมทรัพยากรน้ำ ดำเนินโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคูป ด้วยการก่อสร้างเขื่อนดิน อาคารระบายน้ำและอาคารบังคับน้ำ กันล้นห้วยน้ำคูป ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำของชุมชนที่โอบล้อมภูเขา จากสภาพภูมิประเทศดังกล่าว ทำให้กรมทรัพยากรน้ำ ต้องวางนโยบายในการพัฒนาแหล่งน้ำอย่างรัดกุมและเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด นอกจากนี้ กรมทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการวางท่อระบบส่งน้ำ จำนวน 2 สาย ความยาวต่อมากกว่า 20 กิโลเมตร กระจายไปยังพื้นที่ทางการเกษตรอย่างทั่วถึง เพื่อให้บรรลุลำดับประสงค์ในการบรรเทาปัญหาอุทกภัยในฤดูฝนและแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภคและการเกษตรในฤดูแล้ง

การเปลี่ยนแปลง

โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคูป

ที่ตั้ง : บ้านป่าสัก หมู่ที่ 15 ตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
ประเภท : เขื่อนดินแบบแบ่งส่วน ความยาว 137 เมตร ความสูง 17 เมตร มีแนวยาวลึกเข้าไปกว่า 5 กม. ยื่นโอบล้อมภูเขา อาคารระบายน้ำชนิดไหลด้านข้าง ความกว้าง 20 เมตร ความยาว 148 เมตร ความสูง 15.50 เมตร อาคารบังคับน้ำชนิดท่อเหล็กเหนียว ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางท่อ x จำนวนท่อ 0.60 x 66 เมตร
ความจุ : 8,193,439 ลบ.ม. แหล่งน้ำมีความสามารถในการกักเก็บน้ำได้ จำนวน 8,193,439 ลบ.ม. พื้นที่เกษตรได้รับประโยชน์ 2,000 ไร่

ปัจจัยความสำเร็จ

• เข้าใจสภาพปัญหา เข้าถึงความต้องการของพื้นที่ การศึกษา วางแผนและดำเนินงานโครงการด้วยความเข้าใจสภาพปัญหา เข้าถึงความต้องการที่สอดคล้องกับภูมิประเทศและภูมิสังคมของพื้นที่ อันนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

• การร่วมแรงร่วมใจและเสียสละของชุมชน ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ต่างรู้คุณค่าและเห็นประโยชน์ของทรัพยากรน้ำ จึงได้ร่วมแรงร่วมใจและเสียสละที่ดินทำกินของตนเพื่อก่อสร้างโครงการฯ และเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมกันดูแลรักษาอ่างเก็บน้ำแห่งนี้เพื่อประโยชน์ของชุมชนอย่างยั่งยืน

• เป็นชุมชนที่ดำเนินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่พึ่งพอฟุ่มเฟือย รวมถึงการใช้น้ำในการอุปโภค บริโภค และการเกษตรอย่างรู้คุณค่า ทำให้มีน้ำต้นทุนเหลือพอแบ่งปันให้ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง

ความสำเร็จ

• ครวี่เรือนได้รับประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค 1,120 ครวี่เรือน

• เป็นแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อผลิตน้ำประปาให้กับประชาชนในพื้นที่และชุมชนใกล้เคียง

• เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพทำนาปลูกข้าวโพด เลี้ยงสัตว์และประมงน้ำจืดได้ทั้งปี

• บรรเทาปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนและแก้ปัญหขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งให้กับเกษตรกรได้

• สร้างความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ต้นน้ำ รักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของแหล่งน้ำให้เกิดความสมดุล

• คนในชุมชนมีความสามัคคี เสียสละและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน

• ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดการย้ายถิ่นฐานไปทำงานในเมืองใหญ่

